

Datum : 01-06-2011

Onderwerp : Alternatieve financiering hogere AOW

Huidig voorstel pensioenakkoord

- In het huidige voorstel wordt de AOW in de periode 2013-2028 met 0,60% per jaar extra verhoogd, gefinancierd door het afbouwen van de MKOB (tot 2020) en de ouderenkorting.
- De alleenstaande ouderenkorting blijft bestaan.

Alternatieve financiering

- Er zijn verschillende alternatieven mogelijk waarin de ouderenkorting minder ver hoeft worden afgebouwd.
  - Alternatieve financiering kan worden gevonden in het meer inkomensafhankelijk vormgeving van het restant van de ouderenkorting, het inkomensafhankelijk vormgeven van de alleenstaande ouderenkorting en het inzetten van de premiekorting voor oudere werknemers.
1. **Inkomensafhankelijke alleenstaande ouderenkorting:** de alleenstaande ouderenkorting, wordt net als de ouderenkorting inkomensafhankelijk gemaakt. Dit levert netto 140 miljoen op.
  2. **Premiekorting oudere werknemers:** In 2020 is de premiekorting voor het in dienst houden van oudere werknemers (62 jaar en ouder) ivm voorgenomen normalisatie van de arbeidsmarkt voor oudere werknemers niet meer nodig. Het afschaffen van de premiekorting levert netto 240 mln op. Te zijner tijd zou de nadere invulling bezien kunnen worden.
  3. **Beperken reserve:** In verband met de extra indexatie (de extra verhoging van de aow wordt geïndexeerd met de lonen in plaats van met de prijzen) is er een kleine reserve dat overblijft in de ouderenkorting. Het is mogelijk om dit te beperken met ongeveer netto 250 mln.

Totaal: circa netto 730 miljoen

Effecten

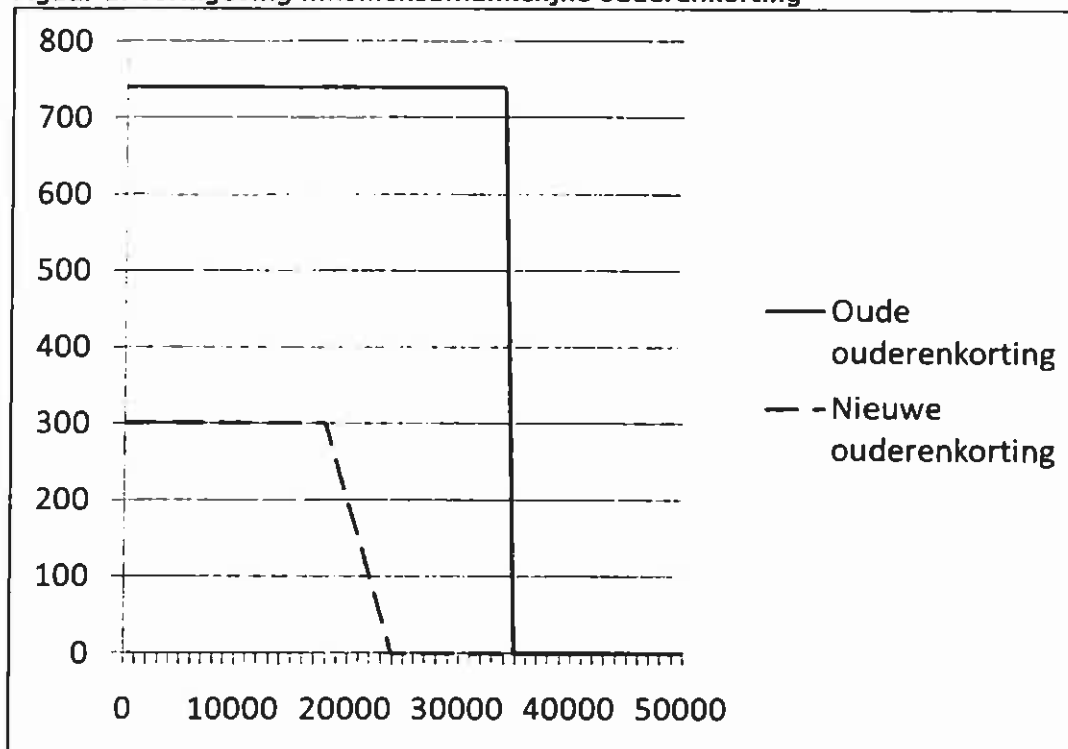
- Een alternatief waarin de ouderenkorting inkomensafhankelijk wordt gemaakt geeft positieve inkomenseffecten voor lage inkomens. Een alternatief waarin een deel van de financiering van de hogere AOW wordt gevonden in premiekorting oudere werknemers geeft aan alle ouderen positievere inkomenseffecten.
- Het inzetten van middelen voor participatie van ouderen is een verschuiving van actieven naar inactieven.

Vormgeving

- Uitgangspunt is een budget van **500 miljoen netto** (onderdeel 2+3).
- Ouderenkorting wordt met 5% afgebouwd vanaf een inkomensgrens van tweemaal de gehuwde AOW-uitkering (18.000 euro). Door een koppeling met de AOW, groeit deze inkomensgrens mee met de extra verhoging van de AOW. Dit betekent dat een alleenstaande oudere met een aanvullend pensioen tot circa 5.000 euro en een gehuwde oudere met een aanvullend pensioen tot circa 9.000 euro recht heeft op de maximale ouderenkorting.
- Het bedrag is maximaal 300 euro. Mensen met een inkomen boven 24.000 euro hebben geen recht op de ouderenkorting (zie figuur).
- Het modale loon ligt op 33.000 euro, wanneer een gepensioneerde hier 70% van ontvangt dan zal zijn bruto inkomen 23.000 euro zijn.

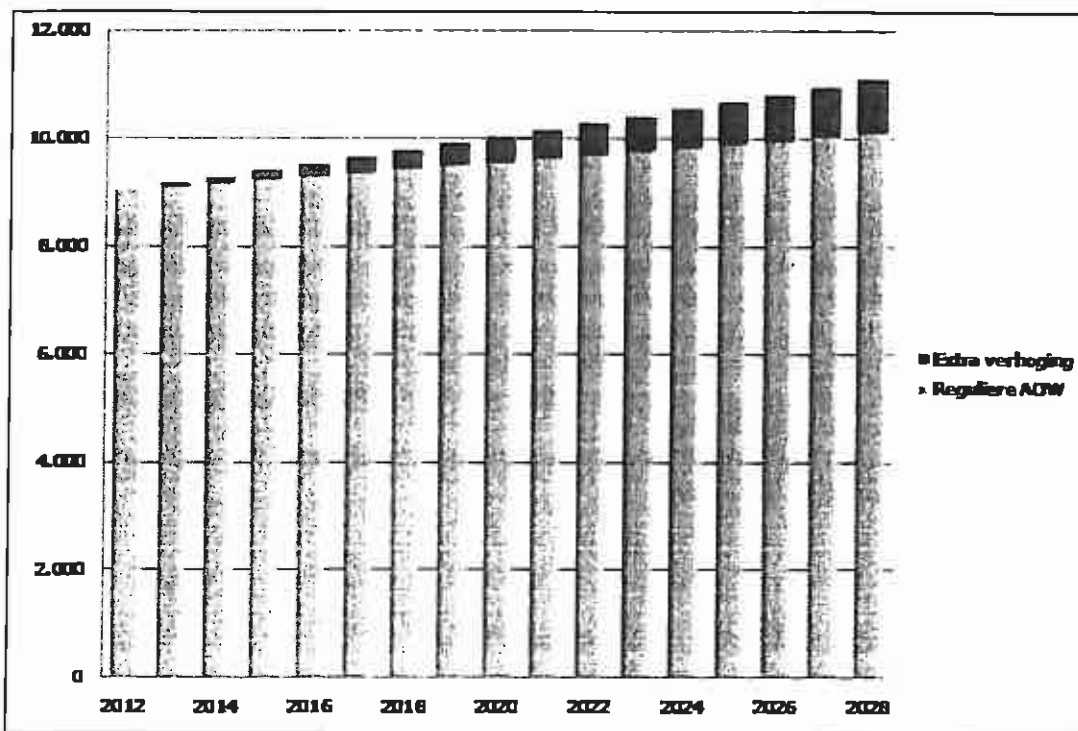

Figuur 1: vormgeving inkomensafhankelijke ouderenkorting

Verhoging AOW pensioen

Naast de ouderenkorting wordt voor alle ouderen in de komende jaren het AOW pensioen verhoogd. Onderstaand plaatje illustreert dit. Ouderen met lage inkomens krijgen zowel ouderenkorting als het hogere aow pensioen, en gaan er dus per saldo op vooruit.

Huishoudinkomen

Er is ook gekeken naar een ouderenkorting op huishoudinkomen, de opbrengsten daarvan ten opzichte van deze variant zijn echter erg laag. Dit kan worden verklaard door:

- 1) Een ouderenkorting op huishoudinkomen betekent ook dat mensen met een verzilveringsprobleem (te weinig belasting om de korting te verzilveren) de ouderenkorting kunnen overdragen aan de andere partner
- 2) De dominante huishoudvorm van huishoudens boven de 65 jaar is twee keer een AOW-pensioen en 1 keer een aanvullend pensioen. Er zijn weinig huishoudens waarin beide partners een (substantieel) pensioen ontvangen.

Daarnaast is een ouderenkorting op huishoudinkomen moeilijk inpasbaar binnen het huidige fiscale stelsel waarin heffingskorting zijn geïndividualiseerd. Om deze redenen is de ouderenkorting op huishoudinkomen niet verder uitgewerkt.

Verhoging AOW pensioen

Huidig instrumentarium

- MKOB, macro 1,1 mld. Per persoon: circa 400,- onafhankelijk van het inkomen
- Ouderenkorting, macro bruto 2,1 mld, netto circa 1,5 mld. Per persoon: circa 740,- tot een inkomensgrens van circa 35.000. Boven die inkomensgrens geen ouderenkorting
- Alleenstaande ouderenkorting, macro bruto 0,7 mld, netto 0,5 mln. Per persoon: circa 400,- onafhankelijk van het inkomen

Kosten verhoging AOW

- Tussen 2013 en 2028 jaarlijks verhoging met 0,6% van een AOW pensioen van een gehuwde AOW'er
- AOW niveau van een gehuwde is 9.056
- Aantal AOW'ers: 2,95 mln
- Extra verhoging wordt, net als de gewone AOW, gekoppeld aan opbouw.
- Extra verhoging wordt, net als de gewone AOW, geïndexeerd door te koppelen aan de contractloonontwikkeling. Dit zorgt voor extra kosten omdat de financieringsbron (MKOB, ouderenkorting) geïndexeerd is door te koppelen aan de prijsontwikkeling.
- Totale kosten in 2040: bruto 2,9 mld (zie onder)

NB: er is afgezien van volumeontwikkeling omdat zowel voor de AOW als voor de MKOB en de ouderenkortingen de volumes in ongeveer gelijke mate oplopen.

Berekening kosten extra AOW

De kosten van de extra verhoging voor 2013 zijn als volgt berekend:

Extra verhoging per AOW'er: $0,60\% * € 9.056 = € 54$

Aantal AOW'ers: 2,95 miljoen

Gemiddelde opbouw 91%

Kosten extra verhoging: $€ 50 * 2,95 \text{ miljoen} * 91\% = € 148 \text{ miljoen}$ in 2013.

In de periode 2013-2028 wordt de AOW ieder jaar extra verhoogd met een bedrag ter hoogte van € 54 plus indexatie. Na 2028 wordt de AOW niet meer extra verhoogd, maar de indexering van de extra verhoging blijft doorlopen. Aangezien de AOW wordt geïndexeerd aan de lonen en niet aan de prijzen zoals de MKOB en de ouderenkorting blijven de kosten toenemen. Op basis van de lange termijn verwachting van de lonen zal de AOW naar verwachting geïndexeerd worden met 2,7%. De lange termijn verwachting van de prijsinflatie is 2%. Onderstaande reeks is in constante prijzen en geeft dus alleen de kosten van de jaarlijkse verhoging en de extra indexatiekosten weer.

Reeks kosten extra verhoging 0,60% tot 2028 (in € miljoen):

2012	0
2013	148
2014	298
2015	449
2016	603
2017	760

2018	918
2019	1.078
2020	1.241
2021	1.406
2022	1.573
2023	1.742
2024	1.914
2025	2.088
2026	2.265
2027	2.443
2028	2.624
2029	2.643
2030	2.661
2031	2.680
2032	2.699
2033	2.718
2034	2.737
2035	2.756
2036	2.775
2037	2.794
2038	2.814
2039	2.834
2040	2.854

Totale kosten bruto 2,9 mld

Financiering verhoging AOW pensioen

- Tot 2020 eerst volledige afbouw MKOB (opbrengst 1,1 mld bruto)
- Resterende bedrag (bruto 1,8 mld) vanaf 2020 uit afbouw van de ouderenkorting.
- Hier wordt rekening gehouden met bruterings-effect. Een netto bedrag uit de ouderenkorting wordt opgehoogd met het belastingeffect dat resulteert van het hogere AOW pensioen. In verband met begrotingsregels worden de budgettaire kaders hiervoor aangepast.
- Afbouw ouderenkorting vanaf 2020.
- Alleenstaande ouderenkorting blijft volledig in stand

Introductie nieuwe inkomensafhankelijke ouderenkorting

- Vanaf 2020 een nieuwe meer inkomensafhankelijke ouderenkorting.
- Deze nieuwe inkomensafhankelijk wordt gefinancierd door 1) 0,25 mld uit dossier ouderenparticipatie en 2) 0,25 mld uit het beperken van een reserve die zou overblijven in de ouderenkorting. Totaal: netto 500 mln
- Vormgeving nieuwe ouderenkorting': 300,- tot een grens van 18.000. Tussen 18.000 en 24.000 (modaal inkomen) wordt de korting geleidelijk afgebouwd.
- Precieze fasering van afbouw ouderenkorting, overhevelen middelen uit ouderenparticipatie dossier en introductie van 'nieuwe' ouderenkorting zal nader moeten worden uitgeschreven. Helder is dat vanaf 2020 er een nieuwe ouderenkorting zal zijn ter hoogte van 500 mln specifiek gericht op de onderkant.